

Dřívější vnější a vnitřní zasvěcení a dnešní rosikruciánská cesta

Rudolf Steiner

Esoterní hodina, Kristiania (Oslo), 16. června 1910

Z exoterního hlediska je theosofie věděním. To, co se učíme v exoterních přednáškách, bychom jakožto esoterici měli do svého cítění, chtění a myšlení přijímat tak, abychom to pak mohli opět nechávat plynout do exoterního života. To je esoterní práce. A co se touto prací děje? Jak můžeme přímo do života vnést nějakou zcela jednoduchou theosofickou pravdu, třeba tu o usínání a probouzení: jak fyzické a éterné tělo zůstávají při usnutí tady, zatímco Já a astrální tělo odcházejí do duchovního světa? - Dříve dostával primitivní člověk modlitby, které si říkal večer před usnutím a ráno po probouzení, a to bylo dobré, neboť posiloval svou duši duchovními silami, když ji připravil na duchovní světy, dříve než do nich vstoupil, a když je opustil, svou duši ještě jednou pronikl vyššími silami, takříkajíc si nasál duševní síly z duchovních světů.

Tři říše nacházející se pod člověkem, nerostná, rostlinná a zvířecí, jsou prostoupeny duchovními silami, které se neustále obnovují; stejně tak čtyři živly oheň, voda, vzduch a země. U člověka je tomu jinak. Pokud se s těmito duchovními silami sám nespojí, nezíská je. Když usne, aniž by se připravil, nedostane se mu ve světech, do nichž pak vstoupí, žádného přísunu duchovních sil. Materialistický člověk, i kdyby byl jakkoli učený, vědecky jakkoli na výši: pokud večer vstoupí do duchovních světů nepřipravený, stojí v nich hluboko pod prostým, primitivním člověkem, jenž se s nimi již spojil svou

modlitbou. V naší materialistické době, jejíž vědecké výdobytky jsou tak nesmírně obdivuhodné, se člověk víc a víc zapomíná modlit. Usíná a probouzí se se svými všedními myšlenkami. Co tím ale činí? V důsledku tohoto opomíjení se totiž něco děje. Pokaždé tím na fyzické pláni zabije něco z duchovního života, z duchovních sil. Člověk vstupuje do duchovních světů nevědomě. Když usne například v jedenáct hodin večer, nepřipravený, a kdyby se ve dvanáct hodin probudil v duchovních světech, vůbec by se v nich nevyznal, měl by pocit, že se rozprostírá přes nesmírné prostory, že ztratil svůj střed. Nacházel by se v tom, co se nazývá extází, „bez sebe“* ve vlastním smyslu tohoto slova. Tato extáze bývala dříve v dávných druidských mystériích uměle vyvolávána, aby žák mohl vědomě prožít vyšší světy. Aby se ale žák neztratil, aby nepřišel o své Já, muselo při něm stát dvanáct pomocníků, kteří do něj ve chvíli, kdy se dostal do extáze, vili celou sílu svých čistých Já. Tolik síly bylo třeba, aby se zabránilo tomuto rozplynutí!

Toto druidské zasvěcení bylo *vnější* cestou; kdežto v dávných egyptských mystériích se žáci ubírali *vnitřní* cestou. Zasvěcovaný žák se zde musel po tři a půl dne ubírat cestou nižší astrality, to znamená vstoupit do svého vlastního nitra, a dvanáct čistých kněží muselo stát při něm, aby se ho při tom nezmocnily všechny nízké pudy, žádosti a vášně, které dřímaly hluboko v jeho bytosti a které by se (jinak) pozvolna uplatňovaly teprve v průběhu jeho inkarnací (při obvyklém vývoji).

Byly by v něm probuzeny neslýchané neřesti, kdyby ho před nimi svou čistotou nechránilo oněch dvanáct kněží. - Dnes už by obě uvedené cesty nebyly možné, neboť moderní člověk by byl pobouřen takovým zásahem do svého Já, vzepřel by se takovému poručnictví ve svých pudech, žádostech a vášních.

* Němčina zde používá spojení „mimo sebe“, „vně sebe“ (v orig. *aufier sich*). (Pozn. překl.)

Rosikruciánská škola v sobě obě cesty spojuje a člověku zároveň dává naprostou svobodu. On sám si pomocí poskytnutých meditací musí osvojit síly, které mu dříve darovali pomocníci. Touto prací na sobě zmnožuje esoterik duchovní síly, které jsou pro lidstvo potřebné. Bojuje proti pustnutí, jež nastane v důsledku strašlivého materialismu, v němž lidé prostě zapomněli na své spojení s duchovními světy, zapomněli, jakým způsobem v nich mohou získávat síly. Až nastane doba, kdy duše budou stále pustější a prázdnější a zoufalejší, bude úkolem esoteriků nechat živě působit své duchovní síly. Za všech osudových ran si budou uchovávat radostnou rovnováhu duše a tím nechají do ostatního lidstva proudit štěstí, budou tím mírnit jeho duševní bolesti.

Lidé budou tyto duševní bolesti pociťovat jako mučivou trýzeň, jako jeden z důsledků výtěžků materialistické vědy. Dnes byly vynalezeny nejrůznější prostředky, jak umrtvit fyzické bolesti, jak je nechat zmizet. Ve skutečnosti tím však nezmizely. I v exoterní vědě nás učí, že žádná síla se neztratí, a tak se neztratí ani síla bolesti, nýbrž působí v jiných oblastech. Bolesti se vracejí v pozdějších inkarnacích jako duševní muka. Lidé budou nuceni trpět silnými duševními bolestmi, a esoterici pak budou používat duchovní síly, jež snesou z duchovních světů, k mírnění těchto mučivých bolestí. Každý z nás, když nastoupil cestu esoterika, učinil, byť jakkoli nevědomě, rozhodnutí nápomocně zasahovat do tohoto utrpení lidstva.